

**UCHWAŁA NR LXII/1602/17
RADY MIEJSKIEJ W ŁODZI
z dnia 13 grudnia 2017 r.**

w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na rok 2018”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i 2232), art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1868) oraz art. 5a ust. 1 i 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60, 573 i 1909), Rada Miejska w Łodzi

uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się, stanowiący załącznik do uchwały, „Program współpracy Miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na rok 2018”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Łodzi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej w Łodzi**

Tomasz Kacprzak
Tomasz KACPRZAK

Załącznik
do uchwały Nr LXII/1602/17
Rady Miejskiej w Łodzi
z dnia 13 grudnia 2017 r.

**PROGRAM WSPÓŁPRACY MIASTA ŁODZI
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI,
O KTÓRYCH MOWA W ART. 3 UST. 3 USTAWY Z DNIA 24 KWIEŚNIA 2003 R.
O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE,
NA ROK 2018**

SPIS TREŚCI

Rozdział 1	Wprowadzenie do Programu	3
Rozdział 2	Postanowienia ogólne	3
Rozdział 3	Adresaci, cel główny i cele szczegółowe Programu	4
Rozdział 4	Zasady współpracy	4
Rozdział 5	Zakres i formy współpracy	5
Rozdział 6	Realizatorzy Programu	5
Rozdział 7	Zadania zlecane organizacjom pozarządowym przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi	7
1)	Biuro Obsługi Inwestora i Współpracy z Zagranicą w Departamencie Prezydenta	7
2)	Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków w Departamencie Architektury i Rozwoju	7
3)	Biuro Architekta Miasta w Departamencie Architektury i Rozwoju	7
4)	Biuro ds. Rewitalizacji w Departamencie Architektury i Rozwoju	8
5)	Biuro Promocji, Komunikacji Społecznej i Turystyki w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury	8
6)	Biuro ds. Partycypacji Społecznej w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury	8
7)	Wydział Kultury w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury	9
8)	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Prezydenta	11
9)	Wydział Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych	15
10)	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa w Departamencie Spraw Społecznych	15
11)	Wydział Sportu w Departamencie Spraw Społecznych	16
12)	Wydział Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami w Departamencie Obsługi i Administracji	17
13)	Zarząd Dróg i Transportu	17
Rozdział 8	Tryb powoływania oraz zasady działania Komisji Konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert	18
Rozdział 9	Polityka lokalowa dla organizacji pozarządowych	18
Rozdział 10	Współpraca o charakterze niefinansowym	19
Rozdział 11	Zasady tworzenia partnerstw z organizacjami	20
Rozdział 12	Łódzka Rada Działalności Pożytku Publicznego	20
Rozdział 13	Zespoły o charakterze doradczym i inicjatywnym	20
Rozdział 14	Ocena realizacji Programu	21
Rozdział 15	Przebieg konsultacji	22
Rozdział 16	Zgłaszanie zadań przez organizacje pozarządowe	22

Rozdział 1

Wprowadzenie do Programu

§ 1. 1. Współpraca Miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wiąże się z realizacją zasady pomocniczości oraz służy umacnianiu uprawnień obywateli.

2. Działalność osób zrzeszonych w wymienionych powyżej podmiotach sprzyja tworzeniu więzi społecznych, odpowiedzialności za swoje otoczenie oraz zaspokajaniu potrzeb różnych grup mieszkańców. „Program współpracy Miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na rok 2018”, zwany dalej Programem, jest wyrazem dążenia władz Miasta Łodzi do wspierania tej działalności. Reguluje on zakres współpracy w wymiarze finansowym oraz niefinansowym, a także określa jej formy, realizatorów i zadania przewidziane do realizacji.

3. Współpraca Miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, stanowi w szczególności realizację założeń „Wieloletniego programu współpracy Miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na lata 2016-2018”.

4. Środki przeznaczone na realizację poszczególnych zadań w 2018 roku zostaną szczegółowo określone w projekcie budżetu miasta Łodzi.

5. Szczegółowy wykaz zadań przewidziany do realizacji we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wraz z harmonogramem ogłaszania otwartych konkursów ofert na ich realizację zostanie ogłoszony do dnia 31 stycznia 2018 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Łodzi oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta Łodzi w zakładce „Organizacje pozarządowe”.

Rozdział 2

Postanowienia ogólne

§ 2. Ilekroć w niniejszym Programie jest mowa o:

- 1) Prezydencie – należy przez to rozumieć Prezydenta Miasta Łodzi;
- 2) Mieście – należy przez to rozumieć Miasto Łódź;
- 3) Urzędzie – należy przez to rozumieć Urząd Miasta Łodzi;
- 4) komórkach organizacyjnych – należy przez to rozumieć wydział (równorzędną komórkę organizacyjną o innej nazwie) Urzędu i miejską jednostkę organizacyjną;
- 5) Pełnomocniku – należy przez to rozumieć Pełnomocnika Prezydenta Miasta Łodzi ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi;
- 6) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 7) organizacjach pozarządowych – należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy;
- 8) konkursach ofert – należy przez to rozumieć otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych dla organizacji pozarządowych, ogłoszonych zgodnie z art. 13 ustawy;
- 9) zadaniach publicznych – należy przez to rozumieć zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy;
- 10) KDO – należy przez to rozumieć Komisje Dialogu Obywatelskiego;
- 11) BIP – należy przez to rozumieć Biuletyn Informacji Publicznej.

Rozdział 3

Adresaci, cel główny i cele szczegółowe Programu

§ 3. Program adresowany jest do organizacji pozarządowych.

§ 4. Głównym celem Programu jest kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym, poprzez budowanie partnerstwa pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi.

§ 5. Program ma na celu w szczególności:

- 1) zwiększenie aktywności łodzian w celu pełniejszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Miasta;
- 2) stworzenie warunków do powstawania inicjatyw i podejmowania działań na rzecz społeczności lokalnych lub ogółu mieszkańców;
- 3) współpracę z organizacjami pozarządowymi przy tworzeniu polityk publicznych na możliwie wczesnym etapie ich powstawania;
- 4) umacnianie poczucia odpowiedzialności za stan tak lokalnej wspólnoty, jak i całego Miasta;
- 5) integrację podmiotów realizujących zadania publiczne;
- 6) prezentację dorobku środowiska organizacji pozarządowych i promowanie jego osiągnięć;
- 7) udzielanie pomocy w pozyskiwaniu środków na zadania publiczne, w tym ze źródeł zewnętrznych.

Rozdział 4

Zasady współpracy

§ 6. Program jest wyrazem polityki władz Miasta wobec organizacji pozarządowych, zmierzającej do zapewnienia im jak najlepszych możliwości do działania na terenie Miasta i opartej na zasadach:

- 1) pomocniczości, zgodnie z którą Miasto przekazuje zadania do bezpośredniej realizacji organizacjom pozarządowym tam, gdzie istnieją ku temu odpowiednie warunki organizacyjne i finansowe;
- 2) suwerenności stron, zgodnie z którą, zarówno Miasto, jak i organizacje pozarządowe nie mogą ograniczać swojego prawa do samostanowienia;
- 3) partnerstwa, tj. równości stron, wspólnego definiowania problemów i celów oraz łączenia zasobów w celu ich realizacji;
- 4) efektywności, która polega na wspólnym dążeniu do osiągnięcia możliwie jak najlepszych efektów, przy jak najmniejszych nakładach i poszanowaniu publicznych i prywatnych zasobów;
- 5) uczciwej konkurencji, tj. włączania do współpracy na równych prawach wszystkich zainteresowanych podmiotów;
- 6) jawności, zgodnie z którą wszystkie aspekty współpracy są dostępne dla zainteresowanych, a wyniki współpracy są upowszechniane w sposób zapewniający dostęp do nich.

Rozdział 5

Zakres i formy współpracy

§ 7. Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi dotyczy realizacji zadań publicznych, określonych w art. 4 ust. 1 ustawy, w zakresie odpowiadającym zadaniom gminy i powiatu i ma charakter współpracy finansowej oraz niefinansowej.

§ 8. Współpraca o charakterze finansowym pomiędzy Miastem a organizacjami pozarządowymi może być prowadzona w szczególności poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie w formie:

- 1) powierzenia wykonywania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji;
- 2) wspierania takich zadań wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

§ 9. Środki finansowe na realizację zadań publicznych będą przyznawane, w szczególności poprzez:

- 1) otwarte konkursy ofert lub z pominięciem otwartych konkursów ofert, przy zastosowaniu trybu określonego w art. 19a ustawy;
- 2) umowy partnerskie, określone w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2017 r. poz. 1376);
- 3) umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej, trybem określonym odrębną uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi.

§ 10. Organizacje pozarządowe mogą również występować w procedurach dotyczących zakupu przez Miasto potrzebnych usług w trybie i na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579).

§ 11. 1. Na realizację zadań Miasta we współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2018 roku określa się kwotę nie wyższą niż 55.953.863 zł, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Wysokość środków, o których mowa w ust. 1 może ulec zmianie w zależności od wysokości środków zaplanowanych w budżecie miasta Łodzi na 2018 rok.

3. Zadania z zakresu administracji rządowej bądź zadania własne dofinansowane przez dysponentów środków budżetu państwa są realizowane do wysokości tych środków.

§ 12. Na realizację umów o wykonanie inicjatywy lokalnej planuje się określenie rezerwy celowej w wysokości przyjętej przez Radę Miejską w Łodzi w budżecie miasta Łodzi na 2018 rok.

Rozdział 6

Realizatorzy Programu

§ 13. Głównymi podmiotami realizującymi ze strony Miasta współpracę z organizacjami pozarządowymi będą w 2018 roku:

- 1) Rada Miejska w Łodzi i jej komisje w zakresie ustalania kierunków tej współpracy;
- 2) Prezydent, w zakresie sposobu realizacji Programu, a w szczególności:
 - a) dysponowania środkami na ten cel w ramach budżetu miasta Łodzi,
 - b) ogłaszania konkursów ofert na realizację zadań publicznych;
- 3) Łódzka Rada Działalności Pożytku Publicznego;
- 4) Pełnomocnik w zakresie:
 - a) udziału w pracach Łódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego,

- b) udziału w tworzeniu standardów współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi,
 - c) udziału w diagnozowaniu potrzeb środowiska łódzkich organizacji pozarządowych,
 - d) koordynowania współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi;
- 5) Komisje Konkursowe w zakresie opiniowania ofert w konkursach ofert;
 - 6) KDO;
 - 7) wymienione komórki organizacyjne w zakresie: bieżących kontaktów z organizacjami pozarządowymi, udziału w przygotowywaniu i konsultacjach projektu Programu, przygotowywania i obsługi konkursów ofert na realizację zadań publicznych, w tym udzielania informacji o sposobie wypełniania ofert w ww. konkursach, sprawdzania ofert pod względem formalnym, upubliczniania wyników konkursów ofert, sporządzania umów z organizacjami pozarządowymi, których oferty zostały wybrane do realizacji w konkursach ofert, nadzoru nad realizacją zadań publicznych i kontroli wydatkowania dotacji oraz w zakresie sporządzania sprawozdań z realizacji Programu:
 - a) w Departamencie Prezydenta:
 - Biuro Obsługi Inwestora i Współpracy z Zagranicą,
 - Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych,
 - b) w Departamencie Architektury i Rozwoju:
 - Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków,
 - Biuro Architekta Miasta,
 - Biuro ds. Rewitalizacji,
 - c) w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury:
 - Biuro Promocji, Komunikacji Społecznej i Turystyki,
 - Biuro ds. Partycypacji Społecznej,
 - Wydział Kultury,
 - d) w Departamencie Spraw Społecznych:
 - Wydział Edukacji,
 - Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
 - Wydział Sportu,
 - e) w Departamencie Obsługi i Administracji:
 - Wydział Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami,
 - f) Zarząd Dróg i Transportu;
 - 8) w ramach części niefinansowej, realizatorami współpracy będą również w Departamencie Gospodarowania Majątkiem:
 - a) Wydział Dysponowania Mieniem.

§ 14. Realizacja zadań Miasta przez organizacje pozarządowe odbywać się będzie nie tylko w ramach niniejszego Programu, ale również w ramach innych szczegółowych programów m.in.: Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi, Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018, Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na 2018 rok, „Strategii rozwoju ulicy Piotrkowskiej w Łodzi na lata 2009-2020”, „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”, Lokalnego Programu Rewitalizacji Łodzi 2020+, Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, „Programu Realizacji Miejskiego Programu Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Łodzi na lata 2015-2020” i Programu Atrakcyjne Przestrzenie Miejskie 2020+.

§ 15. Łódzkie organizacje pozarządowe współpracują również z Miastem przy realizacji zadań spoza katalogu zadań publicznych, określonych w ustawie, np. z zakresu

oświaty niepublicznej, opieki nad zabytkami oraz dziedzictwem narodowym, ochrony przeciwpożarowej, a także rozwoju zaplecza naukowego.

Rozdział 7

Zadania zlecane organizacjom pozarządowym przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi

§ 16. 1. Biuro Obsługi Inwestora i Współpracy z Zagranicą w Departamencie Prezydenta Urzędu realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi przedsięwzięcia dotyczące m.in.: współpracy przy działaniach mających na celu przekształcenie Łodzi w centrum wydarzeń naukowych i edukacji wyższej o znaczeniu międzynarodowym, zachęcających do studiowania w Łodzi i promujących osiągnięcia naukowe Łodzi.

2. Zadanie priorytetowe z tego zakresu stanowi:
powierzenie realizacji zadania publicznego, na zasadach regrantingu, w zakresie promocji i przeprowadzenia działań zmierzających do przekształcenia Łodzi w centrum wydarzeń naukowych i edukacji wyższej o znaczeniu międzynarodowym, zachęcających do studiowania w Łodzi i promujących osiągnięcia naukowe Łodzi.

3. Współpraca Biura Obsługi Inwestora i Współpracy z Zagranicą w Departamencie Prezydenta będzie prowadzona poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym następującego zadania:

powierzenie realizacji zadania publicznego, na zasadach regrantingu, w zakresie promocji i przeprowadzenia działań zmierzających do przekształcenia Łodzi w centrum wydarzeń naukowych i edukacji wyższej o znaczeniu międzynarodowym, zachęcających do studiowania w Łodzi i promujących osiągnięcia naukowe Łodzi.

4. Zadania realizowane w trybie wieloletnim (w trakcie realizacji):
wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie działań zmierzających do przekształcenia Łodzi w centrum wydarzeń naukowych o znaczeniu międzynarodowym, zachęcających do studiowania w Łodzi i propagujących osiągnięcia naukowe Łodzi pn: XVIII Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi.

§ 17. 1. Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków w Departamencie Architektury i Rozwoju Urzędu realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi przedsięwzięcia dotyczące m.in.: popularyzacji i upowszechniania wiedzy o zabytkach oraz z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

2. Zadanie priorytetowe z tego zakresu stanowi:
organizacja Konkursu pn. „Zabytek Dobrze Utrzymany” - tryb art. 19a ustawy.

3. Współpraca Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków w Departamencie Architektury i Rozwoju Urzędu będzie prowadzona poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji następującego zadania:
organizacja konkursu pn. „Zabytek Dobrze Utrzymany” - tryb art. 19a ustawy.

§ 18. 1. Biuro Architekta Miasta w Departamencie Architektury i Rozwoju Urzędu realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi przedsięwzięcia dotyczące m.in.: kształtowania, upowszechniania i utrwalania pozytywnego wizerunku Miasta związane z edukacją, budowaniem tożsamości Łodzi wśród mieszkańców.

2. Współpraca Biura Architekta Miasta w Departamencie Architektury i Rozwoju Urzędu będzie prowadzona poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji następującego zadania:
realizacja zadań wynikających ze Strategii Przestrzennego Rozwoju Łodzi 2020+ i Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami - tryb art. 19a ustawy.

§ 19. 1. **Biuro ds. Rewitalizacji w Departamencie Architektury i Rozwoju Urzędu** w ramach realizacji ośmiu Priorytetowych Projektów Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi (Projekty 1-8), będzie ogłaszało przetargi, w oparciu o zapisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych w formie przetargów nieograniczonych, w których organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej będą mogły składać oferty zgodnie z zasadą konkurencyjności.

2. Współpraca Biura ds. Rewitalizacji w Departamencie Architektury i Rozwoju Urzędu będzie prowadzona poprzez zlecenie następującego zadania:
przygotowanie i realizacja działań szkoleniowych, kulturalno-edukacyjnych wspierających realizację projektów w obszarze społecznym (cross-financing).

§ 20. 1. **Biuro Promocji, Komunikacji Społecznej i Turystyki w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury Urzędu** realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi przedsięwzięcia dotyczące m.in.: upowszechniania turystyki i krajoznawstwa.

2. Zadanie priorytetowe z tego zakresu stanowi:
upowszechnianie turystyki, w tym głównie turystyka rowerowa i turystyka rodzinna.

3. Współpraca Biura Promocji, Komunikacji Społecznej i Turystyki w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury Urzędu będzie prowadzona poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym następujących zadań:

- 1) upowszechnianie turystyki w formie regrantingu, w tym głównie turystyka rowerowa i turystyka rodzinna - konkurs ofert.
- 2) „Turystyczna linia tramwajowa po Łodzi” (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok) – konkurs ofert.

§ 21. 1. **Biuro ds. Partycypacji Społecznej w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury Urzędu** realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi przedsięwzięcia dotyczące m.in. wspierania działalności na rzecz łódzkich organizacji pozarządowych i partycypacji społecznej. Utrzymuje również stałą współpracę z komórkami organizacyjnymi realizującymi zadania Miasta we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Ponadto Biuro ds. Partycypacji Społecznej w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury Urzędu przygotowuje sprawozdania z realizacji Programu i szczegółowy wykaz zadań do realizacji we współpracy z organizacjami pozarządowymi wraz z harmonogramem konkursów ofert dla organizacji pozarządowych na podstawie materiałów przekazanych ze wszystkich komórek organizacyjnych realizujących zadania Miasta we współpracy z tymi organizacjami.

2. Zadania priorytetowe z tego zakresu stanowią:

- 1) wspieranie prowadzenia Łódzkiego Centrum Obywatelskiego w formie działań informacyjno-doradczych, szkoleń oraz wsparcia dla nowopowstałych organizacji pozarządowych;
- 2) wspieranie działalności na rzecz organizacji i promocji wolontariatu poprzez zlecenie prowadzenia Łódzkiego Centrum Wolontariatu.

3. Współpraca Biura ds. Partycypacji Społecznej w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury Urzędu będzie prowadzona poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym zadania:

upowszechnianie działań wspomagających rozwój demokracji w zakresie dotyczącym realizacji budżetu obywatelskiego - konkurs ofert;

Dodatkowo w 2018 roku Biuro ds. Partycypacji Społecznej w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury Urzędu planuje wprowadzić nowe formy współpracy finansowej z organizacjami pozarządowymi, tj.:

- 1) Fundusz wkładów własnych – fundusz polega na zabezpieczeniu pewnej puli środków finansowych, które mogą być przekazane organizacjom pozarządowym, które aplikują o środki zewnętrzne (np. z funduszy zagranicznych), a mają trudności ze zgromadzeniem tzw. wkładu własnego. Fundusz zakłada wsparcie realizacji zadań, które pokrywają się z zadaniami własnymi gminy i realizowane będą na rzecz mieszkańców Łodzi;
- 2) Miejski program mikrograntów – program mikrograntów to narzędzie, które ma finansować małe projekty od 500 zł do 5000 zł, realizowane przez mieszkańców w swoim otoczeniu. Program ten będzie uzupełnieniem Budżetu Obywatelskiego, z tą różnicą, że w tym przypadku mieszkańcy zaangażowani byłiby bezpośrednio w realizację działań na rzecz swojej społeczności. Program ma wzmocniać relacje sąsiedzkie wśród mieszkańców Łodzi, a także podnosić odpowiedzialność za przestrzeń wspólną.

4. Zadania realizowane w trybie wieloletnim (w trakcie realizacji):

- 1) wspieranie prowadzenia Łódzkiego Centrum Obywatelskiego w formie działań informacyjno-doradczych, szkoleń oraz wsparcia dla nowopowstałych organizacji pozarządowych;
- 2) wspieranie działalności na rzecz organizacji i promocji wolontariatu poprzez zlecenie prowadzenia Łódzkiego Centrum Wolontariatu.

§ 22. 1. Wydział Kultury w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury Urzędu realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi przedsięwzięcia dotyczące m.in. wspierania imprez kulturalnych, w szczególności z zakresu filmu, sztuk wizualnych oraz muzyki; upowszechniania kultury poprzez produkcję i prezentację wydarzeń artystycznych z różnych dziedzin sztuki; edukacji kulturalnej na rzecz dzieci i młodzieży, w tym promocji dokonań artystycznych, działania włączające dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem; wspierania artystycznej twórczości amatorskiej, ze szczególnym uwzględnieniem osób 60+; wspierania realizacji przedsięwzięć przybliżających łodzianom sylwetki wielkich twórców kultury łódzkiej; wymiana dorobku, informacji i doświadczeń z zakresu kultury; działania z obszaru edukacji kulturowej i animacji społeczno-kulturalnej mające na celu budowanie poczucia wspólnej tożsamości i solidarności; działania artystyczne, działania z obszaru edukacji kulturowej, animacji społeczno-kulturalnej służące rewitalizacji społecznej; wsparcia realizacji zadania publicznego w zakresie wydawania niskonakładowych, niekomercyjnych publikacji związanych z Łodzią z wykorzystaniem różnych nośników zapisu.

W bieżącym roku po raz pierwszy z inicjatywy Wydziału Kultury wyodrębniono w wydziałowym budżecie kwotę na realizację zadań publicznych na podstawie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie czyli tzw. małych grantów. Wydział na bieżąco przyjmuje wnioski i zleca organizacjom pozarządowym zadania o charakterze lokalnym.

W 2018 roku planowane jest poszerzenie katalogu zadań o tematykę związaną z upamiętnieniem i ochroną dziedzictwa narodowego z okazji obchodów setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości oraz o tematykę związaną z wspieraniem projektów analityczno-diagnostycznych, prac badawczych, konferencji, szkoleń i debat z dziedziny kultury.

2. Zadania priorytetowe z tego zakresu stanowią:

- 1) edukacja kulturalna na rzecz dzieci i młodzieży, w tym promocja dokonań artystycznych, działania włączające dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem;
- 2) działania z obszaru edukacji kulturowej i animacji społeczno-kulturalnej mające na celu budowanie poczucia wspólnej tożsamości i solidarności;
- 3) wspieranie artystycznej twórczości amatorskiej, ze szczególnym uwzględnieniem osób 60+;

4) działania artystyczne, działania z obszaru edukacji kulturowej, animacji społeczno-kulturalnej służące rewitalizacji społecznej.

3. Współpraca Wydziału Kultury w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury Urzędu będzie prowadzona poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym następujących zadań:

- 1) wspieranie imprez kulturalnych, w szczególności z zakresu filmu, sztuk wizualnych oraz muzyki;
- 2) upowszechnianie kultury poprzez produkcję i prezentację wydarzeń artystycznych z różnych dziedzin sztuki;
- 3) edukacja kulturalna na rzecz dzieci i młodzieży, w tym promocja dokonań artystycznych, działania włączające dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem;
- 4) wspieranie artystycznej twórczości amatorskiej, ze szczególnym uwzględnieniem osób 60+;
- 5) wspieranie realizacji przedsięwzięć przybliżających łodzianom sylwetki wielkich twórców kultury łódzkiej;
- 6) wymiana dorobku, informacji i doświadczeń z zakresu kultury: wspieranie projektów analityczno-diagnostycznych, prac badawczych, konferencji, szkoleń i debat z dziedziny kultury;
- 7) działania kulturalne związane z upamiętnieniem dziedzictwa narodowego z okazji obchodów setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości;
- 8) działania z obszaru edukacji kulturowej i animacji społeczno-kulturalnej mające na celu budowanie poczucia wspólnej tożsamości i solidarności;
- 9) działania artystyczne, działania z obszaru edukacji kulturowej, animacji społeczno-kulturalnej służące rewitalizacji społecznej;
- 10) wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie wydawania niskonakładowych, niekomercyjnych publikacji związanych z Łodzią z wykorzystaniem różnych nośników zapisu, a w szczególności: oryginalnych utworów literackich łódzkich autorów; wydawnictw dokumentujących lub popularyzujących dziedzictwo kulturowe Łodzi oraz działalność łódzkich instytucji, stowarzyszeń, organizacji i grup artystycznych; wydawnictw mniejszości narodowych związanych z dziedzictwem kulturowym Łodzi; almanachów, ksiąg zbiorowych, druków ulotnych i specjalnych (także reprintów, planów, map) związanych z kulturą dawnej lub współczesnej Łodzi;
- 11) wsparcie realizacji zadań publicznych o charakterze lokalnym, w szczególności z zakresu filmu, sztuk wizualnych, muzyki i edukacji kulturowej;
- 12) Filmowy Stary Rynek (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok);
- 13) Dwór Szlachecki Załęskiego – poszukiwania zaginionego Zarzewa (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok);
- 14) Warsztaty tkackie dla mieszkańców Osiedla Katedralna (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok);
- 15) Kino plenerowe – Stawy Stefańskiego (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok);
- 16) Odnowa Teofilowa. Plenerowe kino letnie na Teofilowie – edycja II (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok).

4. Zadania realizowane w trybie wieloletnim, których realizacja rozpocznie się w roku 2018:

- 1) wspieranie imprez kulturalnych, w szczególności z zakresu filmu, sztuk wizualnych oraz muzyki;
- 2) wsparcie realizacji zadań publicznych o charakterze lokalnym, w szczególności z zakresu filmu, sztuk wizualnych, muzyki i edukacji kulturowej.

§ 23. 1. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Prezydenta Urzędu realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi przedsięwzięcia dotyczące m.in. poprawy kompetencji mieszkańców Miasta w obszarze zdrowia poprzez edukację zdrowotną i promowanie zdrowego stylu życia, w szczególności dzieci i młodzieży oraz osób starszych, promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki zaburzeń psychicznych, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz tworzenia wizerunku Miasta przyjaznego osobom niepełnosprawnym poprzez wspieranie działalności na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych, wspierania rehabilitacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin, a także integracji i uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu Miasta. Ponadto Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Prezydenta Urzędu realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi przedsięwzięcia dotyczące m.in. wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób.

2. Zadania priorytetowe z tego zakresu stanowią:

- 1) podnoszenie świadomości zdrowotnej oraz promowanie zdrowego stylu życia mieszkańców Miasta, w szczególności dzieci i młodzieży oraz osób starszych;
- 2) promocja zdrowia psychicznego i profilaktyki zaburzeń psychicznych;
- 3) profilaktyka i przeciwdziałanie negatywnym konsekwencjom dla zdrowia spowodowanym używaniem substancji psychoaktywnych;
- 4) zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie oraz ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego spowodowanych występowaniem przemocy w rodzinie;
- 5) wspieranie rehabilitacji leczniczej i psychologicznej prowadzonej przez organizacje pozarządowe dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętności samodzielnego funkcjonowania oraz włączania społecznego osób z różnymi niepełnosprawnościami;
- 6) podnoszenie poziomu świadomości społecznej i rozwijanie wrażliwości na prawa osób niepełnosprawnych oraz wspieranie działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji i stygmatyzacji osób z różnymi niepełnosprawnościami;
- 7) wydawanie publikacji i materiałów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych oraz promujących twórczość osób niepełnosprawnych (w tym w języku migowym);
- 8) wspieranie osób niesłyszących w kontaktach z komórkami organizacyjnymi, w formie świadczenia usług tłumacza języka migowego;
- 9) wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 10) rozwój pieczy zastępczej;
- 11) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku, leków oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 12) organizowanie i świadczenie pomocy osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę lub inne przyczyny, potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu bądź wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostki całodobowej opieki;
- 13) zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie;
- 14) ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne;
- 15) ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych.

3. Współpraca Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Prezydenta Urzędu będzie prowadzona poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym następujących zadań:

- 1) podnoszenie świadomości zdrowotnej mieszkańców Miasta oraz prowadzenie działań promujących zdrowy styl życia, adresowanych w szczególności do dzieci, młodzieży i osób starszych, w formie:
 - a) edukacji zdrowotnej dzieci i młodzieży,
 - b) edukacji zdrowotnej dorosłych mieszkańców Miasta,
 - c) organizacji zajęć aktywności fizycznej dla mieszkańców Miasta,
 - d) organizacji kampanii edukacyjnych podnoszących świadomość zdrowotną mieszkańców Miasta,
 - e) opracowywania i wydawania materiałów edukacyjnych dotyczących zdrowia (biuletyny, broszury, ulotki, plakaty),
 - f) organizacji imprez promujących zdrowy styl życia dla dzieci i młodzieży, w szczególności z Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie (konkursy ofert, uzupełniające: dotacje z art. 19a ustawy, zakup usług);
- 2) realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018, w formie:
 - a) organizowania i prowadzenia działań dla dzieci i młodzieży promujących zdrowy styl życia, wolny od alkoholu oraz realizacji programów profilaktycznych na terenie łódzkich szkół,
 - b) prowadzenie zajęć opiekuńczych, edukacyjnych i rozwojowych dla dzieci i młodzieży zgodnych z zasadami profilaktyki selektywnej,
 - c) prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży zgodnych z zasadami profilaktyki wskazującej,
 - d) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa i konsultacji dla członków rodzin osób z problemem alkoholowym,
 - e) prowadzenie grup wsparcia dla członków rodzin osób z problemem alkoholowym,
 - f) prowadzenie terapii dla członków rodzin osób z problemem alkoholowym,
 - g) prowadzenie mediacji rodzinnych,
 - h) działalność organizacji/środowisk samopomocowych dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu,
 - i) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób z problemem alkoholowym,
 - j) prowadzenie zajęć korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie. (konkursy ofert, uzupełniające: dotacje z art. 19a ustawy, zakup usług);
- 3) realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, w formie:
 - a) organizowania i prowadzenia działań dla dzieci i młodzieży promujących zdrowy styl życia, wolny od narkotyków oraz realizacja programów profilaktycznych na terenie łódzkich szkół,
 - b) prowadzenie działań edukacyjnych i socjoterapeutycznych dla młodzieży eksperymentującej i problemowo używającej narkotyki, także „dopalacze” w ramach profilaktyki wskazującej,
 - c) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla członków rodzin osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem,
 - d) prowadzenie terapii dla członków rodzin osób problemowo używających oraz uzależnionych od narkotyków,
 - e) prowadzenie grup wsparcia dla rodzin osób problemowo używających oraz uzależnionych od narkotyków,
 - f) prowadzenie terapii dla osób z problemem narkotykowym,
 - g) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób z problemem narkotykowym,
 - h) prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych od narkotyków.

- (konkursy ofert, uzupełniające: dotacje z art. 19a ustawy, zakup usług).
- 4) realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2018, w formie:
 - a) promowania wśród mieszkańców (i w społeczności) konstruktywnych metod rozwiązywania konfliktów w rodzinie, w tym procedur mediacji (przeprowadzanie mediacji),
 - b) organizowania i prowadzenia zróżnicowanych form poradnictwa (m.in. medycznego, psychologicznego, psychospołecznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego, socjalnego),
 - c) organizowania i prowadzenia zajęć psychologa z rodziną w kryzysie.
(konkursy ofert, uzupełniające: dotacje z art. 19a ustawy, zakup usług);
 - 5) wspieranie rehabilitacji prowadzonej przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych, w formie:
 - a) rehabilitacji leczniczej i psychologicznej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, (konkurs ofert, tryb z art.19a ustawy – w formie wsparcia),
 - b) zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętności samodzielnego funkcjonowania oraz włączania społecznego osób z różnymi niepełnosprawnościami (konkurs ofert, tryb z art.19a ustawy – w formie wsparcia/powierzenia);
 - 6) podnoszenie poziomu świadomości społecznej i rozwijanie wrażliwości na prawa osób niepełnosprawnych oraz wspieranie działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji i stygmatyzacji osób z różnymi niepełnosprawnościami (konkurs ofert, tryb z art. 19a ustawy – w formie wsparcia/powierzenia);
 - 7) wydawanie publikacji i materiałów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych oraz promujących twórczość osób niepełnosprawnych (w tym w języku migowym), (konkurs ofert, tryb z art.19a ustawy – w formie wsparcia/powierzenia);
 - 8) realizacja zadania pn. „Pozwól mi żyć - arteterapia dla dzieci z oddziałów onkologicznych” (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok) (konkurs ofert – w formie powierzenia);
 - 9) realizacja zadania pn. „Miłość na zdrowie! - opiekunki dla dzieci z Pałacu hospicjum stacjonarnego” (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok) (konkurs ofert – w formie powierzenia);
 - 10) wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:
 - a) prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej – w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych - konkurs ofert (zadanie częściowo w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi),
 - b) prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę - konkurs ofert,
 - c) organizowanie programów wspierających z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze - konkurs ofert;
 - 11) rozwój pieczy zastępczej:
 - a) prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego - konkurs ofert,
 - b) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu specjalistyczno-terapeutycznego - konkurs ofert (zadanie w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi),
 - c) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego - konkurs ofert,
 - d) prowadzenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających formy pieczy zastępczej - konkurs ofert;

- 12) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym:
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym w schroniskach i noclegowniach - konkurs ofert,
 - realizacja programu osłonowego pn. „Mieszkania wspierane dla osób bezdomnych” - konkurs ofert,
 - realizacja programu osłonowego pn. „Świetlica dla osób bezdomnych” - konkurs ofert (zadanie w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi),
 - realizacja programu osłonowego „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących” - konkurs ofert;
- 13) Organizowanie i świadczenie pomocy osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę lub inne przyczyny, potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu bądź wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostki całodobowej opieki:
- prowadzenie jednostek specjalistycznego poradnictwa - konkurs ofert (zadanie częściowo w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi),
 - organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania - konkurs ofert,
 - organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania - konkurs ofert,
 - organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi - konkurs ofert,
 - prowadzenie dziennych domów pomocy - konkurs ofert (zadanie częściowo w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi),
 - prowadzenie środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi - konkurs ofert,
 - prowadzenie klubu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi - konkurs ofert,
 - prowadzenie mieszkań chronionych (różnego typu) dla osób z różnymi niepełnosprawnościami - konkurs ofert,
 - prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży - konkurs ofert,
 - prowadzenie domów pomocy społecznej - konkurs ofert,
 - prowadzenie punktu pomocy charytatywnej - konkurs ofert (zadanie w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi);
- 14) realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie zmniejszania negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie:
- prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie - konkurs ofert,
- 15) realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne:
- organizowanie i prowadzenie hosteli dla osób z problemem alkoholowym - konkurs ofert (zadanie w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi),
 - organizowanie i prowadzenie banków żywności - konkurs ofert,
 - prowadzenie jadłodajni i kuchni społecznych dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin – dorosłych i dzieci - konkurs ofert,
 - organizowanie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym - konkurs ofert (zadanie częściowo w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi),

- e) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrum integracji społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu - konkurs ofert;
- 16) realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych:
 - a) organizowanie i prowadzenie ośrodków rehabilitacyjno-readaptacyjnych (hosteli) dla osób uzależnionych i szkodliwie używających substancje psychoaktywne, które ukończyły program terapeutyczny - konkurs ofert,
 - b) realizacja programów reintegracji zawodowej dla bezrobotnych osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny - konkurs ofert,
 - c) realizacja programów reintegracji społecznej dla osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny - konkurs ofert (zadanie w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi).

4. Zadanie realizowane w trybie wieloletnim (w trakcie realizacji):
profilaktyka ciąży wśród nastolatek oraz profilaktyka chorób przenoszonych drogą płciową, w tym profilaktyka HIV i AIDS.

5. Zadanie realizowane w trybie wieloletnim, którego realizacja rozpoczyna się w roku 2018:

- 1) wspieranie osób niesłyszących w kontaktach z komórkami organizacyjnymi, w formie świadczenia usług tłumacza języka migowego - konkurs ofert;
- 2) prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej;
- 3) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- 4) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędного ubrania osobom tego pozbawionym w schroniskach i noclegowniach;
- 5) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- 6) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

§ 24. 1. **Wydział Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu** realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi przedsięwzięcia dotyczące programów aktywizacji społecznej dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. Zadanie priorytetowe z tego zakresu stanowi:
realizacja programów aktywizacji społecznej dzieci i młodzieży.

3. Współpraca Wydziału Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu będzie prowadzona poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym zadania:
aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży - konkurs ofert;

4. Zadanie realizowane w trybie wieloletnim (w trakcie realizacji):
przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie - konkurs ofert).

§ 25. 1. **Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu** realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi przedsięwzięcia dotyczące m.in.: budowy i modernizacji infrastruktury ogrodowej wpływającej na poprawę warunków korzystania z rodzinnych ogrodów działkowych przez działkowców lub zwiększające dostępność społeczności lokalnej do ROD.

2. Zadanie priorytetowe z tego zakresu stanowi:

Dotacja celowa na poprawę warunków korzystania z ROD przez działkowców lub zwiększenie dostępności społeczności lokalnej ROD

3. Współpraca Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu będzie prowadzona poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym następującego zadania:

dotacja celowa na poprawę warunków korzystania z ROD przez działkowców lub zwiększenie dostępności społeczności lokalnej ROD.

§ 26. 1. **Wydział Sportu w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu** realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi przedsięwzięcia dotyczące m.in.: wspierania szkolenia sportowego w łódzkich klubach sportowych, realizacji projektów związanych z zapobieganiem i zwalczaniem alkoholizmu i narkomanii, poszerzania oferty aktywnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży – realizacja programów sportowych o charakterze edukacyjno-wychowawczym, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, promocji sportu i wykorzystania funkcji integracyjno-społecznych kultury fizycznej, wspierania działań na rzecz osób niepełnosprawnych, realizacji integracyjnych zajęć i wydarzeń sportowo-rekreacyjnych, wspierania działań statutowych klubów sportowych oraz poprawy standardu miejskich obiektów sportowych.

2. Zadania priorytetowe z tego zakresu stanowią:

- 1) wspieranie szkolenia sportowego;
- 2) wspieranie rozwoju sportu;
- 3) upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
- 4) organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych;
- 5) zapewnienie dodatkowych, zorganizowanych form spędzania czasu wolnego dzieciom i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, zapobieganie patologiom społecznym, w tym alkoholizmowi i narkomanii w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 i Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018;
- 6) organizacja zajęć sportowych dla osób z niepełnosprawnością;
- 7) organizacja zajęć sportowych w grach zespołowych dla kobiet aktywnych zawodowo;
- 8) konserwacja skomunalizowanej bazy sportowej użytkowanej przez kluby sportowe;
- 9) nagrody Prezydenta Miasta Łodzi;
- 10) finał Marcin Gortat Camp;
- 11) DOZ Maraton Łódź – „R”.

3. Współpraca Wydziału Sportu w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu będzie prowadzona poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym następujących zadań:

- 1) wspieranie szkolenia sportowego - konkurs ofert;
- 2) wspieranie rozwoju sportu - nabór wniosków – na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Łodzi;
- 3) upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży szkolnej - konkurs ofert;
- 4) organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych - konkurs ofert (zadanie częściowo w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi);
- 5) zapewnienie dodatkowych, zorganizowanych form spędzania czasu wolnego dzieciom i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, zapobieganie patologiom społecznym, w tym alkoholizmowi i narkomanii - konkurs ofert (zadanie częściowo w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi);
- 6) organizacja zajęć sportowych z udziałem osób z niepełnosprawnością - konkurs ofert;
- 7) organizacja zajęć sportowych w grach zespołowych dla kobiet aktywnych zawodowo - konkurs ofert;

- 8) konserwacja skomunalizowanej bazy sportowej użytkowanej przez kluby sportowe - konkurs ofert (zadanie częściowo w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Łodzi);
- 9) nagrody Prezydenta (na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Łodzi);
- 10) finał Marcin Gortat Camp – konkurs ofert;
- 11) DOZ Maraton Łódź „R” – konkurs ofert;
- 12) Tutaj chodzę, bo tu mieszkam. Nordic walking na Mileszkach (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok);
- 13) Na Wiskitnie nordic walking kwitnie (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok);
- 14) Na Łódzkich Wzniesieniach z nordic walking się dotleniaj (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok);
- 15) Młodość pełna pasji – bezpłatne zajęcia sportowo-rekreacyjne oraz rywalizacja uczniów i studentów – osiedle Piastów-Kurak (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok);
- 16) Młodość pełna pasji – bezpłatne zajęcia sportowo-rekreacyjne oraz rywalizacja uczniów i studentów – osiedle Andrzejów (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok);
- 17) Młodość pełna pasji – bezpłatne zajęcia sportowo-rekreacyjne oraz rywalizacja uczniów i studentów – osiedle Zarzew (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok).

4. Zadania realizowane w trybie wieloletnim (w trakcie realizacji):

- 1) promocja Miasta w związku z rozgrywkami rundy interkontynentalnej Ligi Światowej siatkarzy 2016-2018;
- 2) finał Marcin Gortat Camp;
- 3) DOZ Maraton Łódź – „R”.

§ 27. 1. **Wydział Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami w Departamencie Obsługi i Administracji Urzędu** realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi przedsięwzięcie dotyczące organizacji nieodpłatnej pomocy prawnej.

2. Zadanie priorytetowe z tego zakresu stanowi:

zlecenie prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. poz. 1255 oraz z 2016 r. poz. 1860).

3. Współpraca Wydziału Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami w Departamencie Obsługi i Administracji Urzędu będzie prowadzona poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym następującego zadania:

prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej - konkurs ofert.

§ 28. 1. **Zarząd Dróg i Transportu** realizuje we współpracy z organizacjami pozarządowymi przedsięwzięcia dotyczące m.in.: przeprowadzenia kampanii promocyjno-informacyjno-edukacyjnej oraz realizacji działań odbywających się w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu skierowanych do mieszkańców.

2. Zadanie priorytetowe z tego zakresu stanowi:

przeprowadzenie działań mających na celu zachęcenie mieszkańców Miasta do zmiany przyzwyczajeń niekorzystnych dla zdrowia i wyboru innych, ekologicznych sposobów podróżowania poprzez propagowanie komunikacji rowerowej i transportu publicznego, promowanie pieszych podróży i grupowych dojazdów. Realizacja działań promocyjno-edukacyjnych oraz organizacja w przestrzeni miejskiej przedsięwzięć skierowanych do pieszych, rowerzystów, pasażerów komunikacji miejskiej i kierowców, w tym 20 września

organizacja Park(Ing)day oraz 22 września Dnia bez Samochodu, zaproponowanie realnych do wdrożenia rozwiązań zmieniających na stałe przestrzeń miejską.

3. Współpraca Zarządu Dróg i Transportu będzie prowadzona poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym następującego zadania:
przeprowadzenie kampanii promocyjno-informacyjno-edukacyjnej oraz realizacja przedsięwzięć odbywających się w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu skierowanych do mieszkańców Miasta - zakup usługi.

Rozdział 8

Tryb powoływania oraz zasady działania Komisji Konkursowych do opiniowania ofert w konkursach ofert

§ 29. 1. Propozycja składu osobowego Komisji Konkursowej jest przygotowywana przez poszczególnych realizatorów konkursów ofert.

2. W zależności od przedmiotu konkursu ofert skład Komisji Konkursowej wynosi nie mniej niż pięć osób, w tym nie mniej niż dwie osoby wskazane przez organizacje pozarządowe.

§ 30. 1. Biuro ds. Partycypacji Społecznej w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury Urzędu prowadzi listę osób wskazanych przez organizacje pozarządowe, które zostały zgłoszone do udziału w pracach Komisji Konkursowych. Lista zamieszczona jest na stronie internetowej Urzędu.

2. Realizatorzy konkursów ofert wybierają osoby wskazane przez organizacje pozarządowe do Komisji Konkursowej z listy, o której mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

3. W skład Komisji Konkursowej nie mogą wchodzić osoby wskazane przez organizacje pozarządowe biorące udział w konkursie ofert.

4. W przypadku, gdy wyłonienie osób wskazanych przez organizacje pozarządowe w sposób, o którym mowa w ust. 2, nie jest możliwe, realizator konkursu ofert zamieszcza na stronie internetowej Urzędu informację o naborze do Komisji Konkursowej osób wskazanych przez organizacje pozarządowe, prowadzące działalność na terenie Miasta, niebiorące udziału w konkursie ofert. Informacja ta może być dodatkowo podana do wiadomości publicznej w inny sposób, zapewniający szeroki dostęp społeczny.

5. W pracach Komisji Konkursowych mogą uczestniczyć także, z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie objętej konkursem.

6. Przewodniczący Komisji Konkursowej przekazuje informację na temat terminów posiedzeń Komisji Konkursowej Pełnomocnikowi, który może brać udział w pracach Komisji Konkursowych w roli obserwatora.

7. W pracach Komisji Konkursowych mogą brać udział osoby wyznaczone do obsługi organizacyjno-technicznej konkursu ofert.

Rozdział 9

Polityka lokalowa dla organizacji pozarządowych

§ 31. 1. Organizacje pozarządowe działające na terenie Miasta mogą występować o najem lokali będących w dyspozycji Urzędu.

2. Podstawową formą najmu lokali użytkowych są przetargi na wysokość stawki czynszu, organizowane w formie ustnej lub pisemnej i ogłaszane każdorazowo na stronie internetowej Zarządu Lokali Miejskich. (www.zml.lodz).

§ 32. 1. Miasto może oddawać w użyczenie organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność pożytku publicznego lokale użytkowe, w których organizacje pozarządowe prowadzą lub będą prowadzić działania związane z realizacją priorytetowych zadań Miasta, określonych w programach i politykach Miasta, przyjętych odrębnymi uchwałami Rady Miejskiej w Łodzi.

2. Lokale użytkowe mogą być oddawane w użyczenie organizacjom pozarządowym:

- 1) w trybie konkursu;
- 2) w trybie pozakonkursowym.

Rozdział 10

Współpraca o charakterze niefinansowym

§ 33. Miasto wspiera organizacje pozarządowe nie tylko finansowo, ale także poprzez różnorodne formy współpracy o charakterze niefinansowym. Formy te obejmują w szczególności:

- 1) informowanie o planowanych kierunkach działalności i realizowanych zadaniach;
- 2) współpracę z Łódzką Radą Działalności Pożytku Publicznego;
- 3) współpracę z zespołami o charakterze doradczym i inicjatywnym, w szczególności z KDO;
- 4) konsultowanie projektów uchwał i aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych;
- 5) realizację wspólnych przedsięwzięć organizacji pozarządowych i Miasta;
- 6) współredagowanie strony internetowej Urzędu dotyczącej organizacji pozarządowych;
- 7) współorganizowanie kongresów, konferencji i spotkań tematycznych, szkoleń i warsztatów, dotyczących współpracy organizacji pozarządowych z samorządem;
- 8) udzielanie rekomendacji w ramach występowania przez organizacje pozarządowe do innych instytucji z wnioskami o dotacje;
- 9) obejmowanie patronatem honorowym Prezydenta wydarzeń posiadających szczególną rangę i adresowanych do mieszkańców Miasta, planowanych do realizacji przez organizacje pozarządowe;
- 10) wspieranie działań promujących pozyskiwanie 1% podatku dochodowego od osób fizycznych lokalnym organizacjom pożytku publicznego;
- 11) udostępnianie na preferencyjnych warunkach lokali komunalnych, zgodnie z aktualnie obowiązującymi zasadami gospodarowania zasobami komunalnymi lokali użytkowych określonymi prawem miejscowym;
- 12) udostępnianie, w miarę posiadanych możliwości, infrastruktury (w tym sal), przestrzeni, dróg wewnętrznych na działalność w obszarach pożytku publicznego;
- 13) gotowość udziału w spotkaniach, szkoleniach i konferencjach organizowanych przez organizacje pozarządowe;
- 14) pomoc w przygotowaniu i sprawdzeniu ofert pod względem formalnym, składanych przez organizacje pozarządowe w ramach konkursów ofert ogłaszanych przez Miasto;
- 15) promowanie działalności i informowanie na temat zasad tworzenia KDO;
- 16) pomoc w uzyskaniu przez organizacje pozarządowe lokalu użytkowego na siedzibę na zasadach określonych w prawie miejscowym;
- 17) współpracę w przypadku projektu realizowanego w partnerstwie z Miastem, dofinansowanego ze środków zewnętrznych, w zakresie i na zasadach przewidzianych w dokumentacji aplikacyjnej, indywidualne konsultacje z przedstawicielami organizacji pozarządowych;
- 18) nadzór nad działalnością stowarzyszeń i fundacji zarejestrowanych na terenie Miasta;
- 19) współtworzenie bazy kontaktów elektronicznych do organizacji pozarządowych, prowadzących działalność na rzecz mieszkańców Miasta i upowszechnianie za jej

pośrednictwem informacji dotyczących współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi;

20) pomoc we współpracy z jednostkami pomocniczymi Miasta w ramach działań na rzecz lokalnych społeczności.

Rozdział 11

Zasady tworzenia partnerstw z organizacjami

§ 34. 1. W celu realizacji projektów współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych, mogą być tworzone partnerstwa pomiędzy Miastem a organizacjami pozarządowymi.

2. Powstanie partnerstwa może nastąpić wówczas, gdy planowane zadanie dotyczy zadań priorytetowych wymienionych w Programie, bądź wpisujących się w cele strategiczne Miasta.

3. Partnerstwo może być nawiązane z inicjatywy Miasta bądź organizacji pozarządowej.

4. W przypadku, gdy z inicjatywą występuje Miasto, ogłasza nabór na partnerów w BIP w celu umożliwienia potencjalnym partnerom zapoznania się z inicjatywą i zgłoszenia zamiaru wspólnego działania.

5. W przypadku, gdy z inicjatywą występuje organizacja pozarządowa, przedstawia ona Miastu koncepcję projektu zawierającą cel zadania, założenia merytoryczne, planowane działania i proponowany udział partnera w projekcie.

6. Koncepcję projektu, o której mowa w ust. 5 należy złożyć do Biura ds. Partycypacji Społecznej w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury Urzędu.

Rozdział 12

Łódzka Rada Działalności Pożytku Publicznego

§ 35. Zadania Łódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego obejmują w szczególności:

- 1) opiniowanie projektu strategii rozwoju Miasta;
- 2) opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego, dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- 3) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych;
- 4) udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi;
- 5) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecenia tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe;
- 6) podejmowanie inicjatyw dotyczących sektora pozarządowego;
- 7) wskazywanie priorytetowych obszarów działań we współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi.

Rozdział 13

Zespoły o charakterze doradczym i inicjatywnym

§ 36. Miasto może tworzyć z własnej inicjatywy lub na wniosek organizacji pozarządowych zespoły o charakterze doradczym i inicjatywnym.

§ 37. 1. Miasto może tworzyć KDO, wspólnie z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność statutową w zakresie działalności danej KDO.

2. KDO działa w poszczególnych obszarach zadań publicznych należących do Miasta.

3. Wolę powołania KDO może zgłosić 5 organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie Miasta.

4. W skład KDO wchodzi po jednym przedstawicielu zgłoszonym przez organizacje pozarządowe oraz minimum po jednym przedstawicielu komórki organizacyjnej.

5. W szczególnych przypadkach KDO mogą być powoływane przez mniej niż 5 organizacji pozarządowych. W takim wypadku do powołania KDO konieczna jest, poza akceptacją Prezydenta, pozytywna opinia Łódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

6. KDO mają charakter doradczy i inicjatywny. Do zadań KDO, w szczególności należy:

- 1) możliwość wyrażania stanowisk na temat dokumentów i projektów aktów prawnych wydawanych przez organy Miasta w zakresie działalności danej KDO;
- 2) współpraca z komórką organizacyjną w celu polepszenia i podwyższenia efektywności działań kierowanych do mieszkańców Miasta;
- 3) współpraca w zakresie kształtowania priorytetów współpracy i standardów zadań konkursowych dla organizacji pozarządowych w obszarze działalności danej KDO;
- 4) diagnoza potrzeb grup docelowych organizacji pozarządowych, działających w danej KDO;
- 5) występowanie do organów Miasta z wnioskami w zakresie swojej działalności;
- 6) współpraca z Pełnomocnikiem i Łódzką Radą Działalności Pożytku Publicznego.

7. Wszelkie informacje o działaniach KDO, jej pracach i podejmowanych uchwałach są jawne. Na stronie internetowej zamieszczane są:

- 1) informacje na temat terminów i miejsc posiedzeń KDO (co najmniej 5 dni przed planowanym posiedzeniem);
- 2) raporty z posiedzeń KDO zawierające ustalenia i wyniki głosowania (do 30 dni od daty posiedzenia);
- 3) roczne sprawozdania z działalności KDO.

8. Szczegółowy tryb powołania i organizacja KDO są określone w zarządzeniu Prezydenta.

Rozdział 14

Ocena realizacji Programu

§ 38. 1. Sposób realizacji Programu podlega ocenie, która opiera się w szczególności na analizie jego wyników pod kątem następujących kryteriów:

- 1) liczby ogłoszonych otwartych konkursów ofert;
- 2) liczby ofert złożonych w otwartych konkursach ofert;
- 3) liczby umów zawartych przez Miasto z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych w wyniku konkursów ofert, trybu określonego w art. 19a ustawy czy postępowania zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych;
- 4) liczby organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne we współpracy z Miastem;
- 5) liczby umów zawartych na okres dłuższy niż 1 rok;
- 6) łącznej wysokości środków finansowych Miasta zaangażowanych w realizację zadań publicznych w wyniku zawarcia stosownych umów z organizacjami pozarządowymi;
- 7) wysokości kwot udzielonych dotacji przez poszczególne komórki organizacyjne;
- 8) stopnia wykorzystania środków przeznaczonych w budżecie Miasta na realizację zadań ujętych w Programie;
- 9) łącznej wysokości środków finansowych zaangażowanych przez organizacje pozarządowe w realizację zadań publicznych w związku z umowami, o których mowa w pkt. 3.

2. Za koordynację monitoringu i ewaluacji Programu odpowiada Biuro ds. Partycypacji Społecznej w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury Urzędu we współpracy z Pełnomocnikiem.

3. Wszystkie komórki organizacyjne Urzędu oraz miejskie jednostki organizacyjne realizujące zadania publiczne we współpracy z organizacjami pozarządowymi, przekazują do Biura ds. Partycypacji Społecznej w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury Urzędu zbiorcze sprawozdania z wykonania Programu i uczestniczą w monitoringu Programu.

Rozdział 15

Przebieg konsultacji

§ 39. 1. Program powstał na podstawie wykazu zadań priorytetowych opracowanego przez komórki organizacyjne realizujące zadania we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

2. Organizacje pozarządowe miały możliwość zgłaszania nowych propozycji do Programu do dnia 30 czerwca 2017 r.

3. Na podstawie powyższych materiałów Biuro ds. Partycypacji Społecznej w Departamencie Partycypacji Społecznej i Kultury Urzędu sporządziło projekt Programu.

4. W trakcie konsultacji projektu Programu nie wpłynęła żadna uwaga ani propozycja ze strony organizacji pozarządowych.

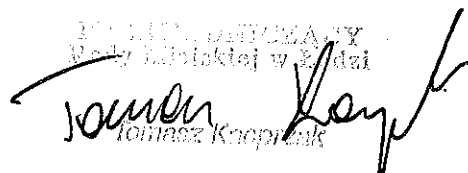
Rozdział 16

Zgłaszanie zadań przez organizacje pozarządowe

§ 40. 1. Program zakłada możliwość uwzględnienia nowych form współpracy i doskonalenia tych, które już zostały określone.

2. Organizacje pozarządowe mogą również składać swoje propozycje zadań do uwzględnienia w budżecie miasta Łodzi na rok 2019 w terminie do dnia 30 czerwca 2018 r., adresując te propozycje do właściwych merytorycznie komórek organizacyjnych oraz do KDO w celu omówienia zadań publicznych przewidzianych do realizacji na rok 2019.

DEPARTAMENT
Biuro ds. Partycypacji Społecznej w Łodzi

Tomasz Knapczak